

LÉLEK-NET A LÉLEKNEK: Az ember a változó technikai közegek világában

A Magyar Pszichológiai Társaság
XXIV. Országos Tudományos Nagygyűlése

KIVONATKÖTET

2015. május 28-30. Eger, Eszterházy Károly Főiskola,
Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar

A tanárok kiválóságát meghatározó erények és erősségek a diákjaik megítélése alapján

TE04_EA32

Bády Viktória, Csengődi Márta, Magyaródi Tímea, Nagy Henriett, Oláh Attila
ELTE PPK, Pszichológiai Intézet

Amióta intézményesült az oktatás, létezik a kérdés: mi alapján dönthetjük el, hogy valaki megfelel-e a felnövő nemzedék oktatására? Kit nevezhetünk jó tanárnak? Akit a diákok jónak tartanak? Akik a kollégái, vagy az intézményi testület, esetleg a szülő tart annak? Esetleg akinek a diákjai a legjobb eredményeket érik el a tanulmányi versenyeken? Vagy talán mindezek együttvéve? A nemzetközi szakirodalomban mindegyik megközelítésre találhatunk példát. Jelen kutatás azt vizsgálja, hogyan értékelik az általuk „jó tanárnak” minősített oktatókat a diákok, és ezt a minősítést milyen tényezők befolyásolják.

Vizsgálatunkhoz az adatokat magyar középiskolák diákjai szolgáltatták. Őket kértük fel egy, az iskolák segítségével közzétett felhívásban, hogy nevezzék meg azokat a tanárokat, akik szerintük figyelemreméltóan „jó tanárok”. A diákoknak a jelölés mellett, ki kellett tölteniük egy 24 ítemes kérdőívet, amely az általuk jelölt „jó tanár” erősségeit mérte (Peterson és Seligman 2004 VIA koncepciója alapján), illetve további szöveges indoklást is adhattak a jelölés okáról. A közel 3000 „nevezés” alapján elmondható, hogy a diákok szerint a tanárok erényeinek rangsorában három szint különíthető el. A legfontosabb az emberségesség, ezt követi a bölcsesség és az igazságosság, majd a mértékletesség, a bátorság és a transzcendencia. Az eredmények továbbá azt mutatják, hogy a diákok pozitívabban értékelték nő nemű tanáraikat az emberségesség és a bölcsesség és a mértékletesség erények mentén. Általában elmondható továbbá, hogy a vidéki középiskolák tanulói minden erény esetében pozitívabb pontszámokat adtak, mint a fővárosi középiskolák tanulóit. A középiskolákat csoportosítottuk: megkülönböztettük a gimnáziumot, egyházi középiskolát, szakközépiskolát, gyakorló gimnáziumot és alternatív tanítási módszereket használó középiskolát. Ezen csoportok mentén szintén eltérnek a diákok tanár megítélései. Az ország 378 középiskolájára kiterjedő vizsgálat célja a pedagógusok személyiségének elemzése a pozitív pszichológia szempontjai szerint és hozzájárulás az erősségek mentén történő fejlesztés empirikus kutatásokkal történő megalapozásához.

Kulcsszavak: pedagógia, jó tanár, diákok véleménye, erősségek, erények, alkalmasság, képzés, pozitív pszichológia

A Renzulli-modellre épülő tehetségszűrés empirikus adatokra támaszkodó kritikája és alternatív javaslatok az iskolapszichológus munkája számára

TE04_EA27

Szító Imre - PPKE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Tanárképző Tanszék

A tehetségértelmezés Renzulli-modellje évtizedekkel ezelőtt keletkezett és megújított formában továbbra is a tehetségfelfogás egyik alapfelfogásává vált (Renzulli, 2005). A hazai szakmai gyakorlatban nemcsak amiatt szerepel erős referenciaként, mert a tehetségpontok számára elérhető szakirodalomban részletesen kibontva szerepel, hanem azért is, mert a 2011. évi Köznevelési Törvény tehetségre vonatkozó alapdefiniója is a Renzulli-modell tradicionális elemeiből építkezik. A pedagógiai szakszolgálatok számára készült, a tehetséggondozás területét átfogó szakmai protokoll már egy sokkal rugalmasabb tehetségleírást ismert, amikor a szűrés és azonosítás kérdéskörét tárgyalja, de nem foglalkozik a mérés során alkalmazott szűrési és azonosítási kritériumokkal. (Izsóné Szecsődi I. – Hujberné, 2015)

Jelen kutatásban 286 gimnazista adataira támaszkodó tehetségszűrési eljárást ismertetünk, melynek része az intelligencia, a kreatív és a motiváció mérése továbbá egy többtényezős intelligenciát pártoló önismereti kérdőív. Az intelligencia rangsorjellegű mérését a Raven Progresszív Matricákkal végeztük, a kreatív mérésére a 2000-ben MPT Nagygyűlésen közreadott, saját kialakítású és Torrance tesztekkel validált Kép-szó asszociációs eljárást alkalmaztuk, a

199

LÉLEK-NET A LÉLEKNEK: Az ember a változó technikai közegek világában

motiváció feltérképezésére pedig a Pintrich és mtsai MSLQ kérdőívcsomagjából, a hazai viszonyokra, pszichometriai módszerekkel szelektált motivációs skálákat használtuk fel (Pintrich és mtsai, 1991). A képesség és motivációs jellemzők mellett bevontuk az adatgyűjtésbe a félévi tanulmányi átlageredményeket is. A kombinatorikai és statisztikai adatelemzést követő értelmezés során bemutatjuk, milyen tehetségszűrés eredményez a tradicionális Renzulli-elméleten nyugvó és az alternatív modell. Értelmezzük azt az előzetes várakozásnak ellentmondó eredményt, hogy miért van gyenge vagy hiányzó összefüggés az intelligencia eredmények és a tanulmányi eredmények között, miközben a szakirodalom jelentős pozitív összefüggést állít a logikai intelligencia és a tanulmányi teljesítmény („iskolai sikeresség”) között. Problémaközpon-túan tárgyaljuk a kreatív és a motiváció tehetségszűrésben és tehetségazonosításban betöltött szerepét. Az eredményeket az iskolapszichológiai konzultáció és szervezettefejlesztési tanácsadás kontextusában is elhelyezzük.

Kulcsszavak: tehetséges fiatalok szűrése, tehetséges fiatalok azonosítása, Renzulli-modell

Témakör: Függőség/Borérvédekezés (TE05)

„Drunkorexia”- a problémás alkoholhasználat és táplálkozási attitűd kapcsolatának vizsgálata egyetemi populáción

TE05_EA02

Nyulászi Anna¹, Tamás Réka Borbála²

¹INDIT Közalapítvány "Tükör" Somogy Megyei Drogambulancia

²PPKE BTK Pszichológia szak

Háttér és célkitűzések: Jelen vizsgálat célja, hogy feltárja a problémás táplálkozási és alkoholfogyasztási magatartások kapcsolatát és együttes előfordulását magyar egyetemisták körében. A jelenséget a szakirodalomban újonnan megjelent drunkorexia perspektíváján keresztül vizsgáljuk. Erre a kockázatos magatartásformára jellemző, hogy az egyén az alkohollal bevitt kalóriákat kívánja ellensúlyozni a súlynövekedés megakadályozása, vagy a gyorsabb intoxikáció érdekében. Indokoltá teszi a téma feltárását és az egyetemista populáció vizsgálatát az, hogy mind az kockázatos evési magatartásformák, mind pedig az alkoholfogyasztási problémák prevalenciája magas ebben a korosztályban, ugyanakkor az eddigi vizsgálatok eredményei ellentmondásosnak bizonyultak. Célunk, hogy a drunkorexia prevalenciáját, motivációs hátterét, magyarországi tényezőit, valamint esetleges következményeit felmérjük. Módszer: Vizsgálatunkban a magyar egyetemeken közül véletlenszerűen kiválasztott intézményekhez juttattuk el online felméréseinket, melyet 282 fő (211 nő, 71 férfi) töltött ki. A kérdőívcsomag részét képezte a drunkorexiás viselkedéseket mérő specifikus mérőeszköz (Compensatory Eating and Behaviors in Response to Alcohol Consumption Scale – CEBRACS), melynek magyar fordítását jelen vizsgálat keretében végeztük el. Eredmények: Kutatásunkban szignifikáns együjtjárás mutatkozott a maladaptív evési attitűdök és az alkoholfogyasztáshoz kapcsolódó problémák mértéke között (p *Kulcsszavak:* Kulcsszavak: evési magatartás, kockázatos alkoholfogyasztás, drunkorexia, nyulászi, alkoholfogyasztási motiváció, kalória, súlykontroll

A borivás esztétikája

TE05_EA04

Séra László¹, Deák Anita²

¹ny.

²PTE BTK Pszichológiai Intézet

A filozófiai hagyomány sokáig úgy tekintett az ételre és az italra, mint az esztétikai figyelemre érdemtelen dolgokra, amelyek szemben a tudástól és kultúrától függő valódi esztétika örömmel, pusztán szenzoros élvezet forrásai. Jelenleg az ízlelés, különösen a bor zamatának érzékelési témája felé fordult a filozófiai érdeklődés, és úgy tűnik, hogy a bor esztétikai minősége komolyan